

проблеми бібліографії та інформатики», С.Брайчевського «Використання ієрархічних файлових структур для організації баз даних у біографічних дослідженнях», В.Кислова та О.Яценка «Нові парадигми інформатики та основи комп'ютерного забезпечення біографістики». Ця тематика за умов тривалої відсутності в Україні розробок програмно-комп'ютерного забезпечення аспектів, пов'язаних саме з біографічними матеріалами, особливо вагома.

Зрозуміло, що здійснення великого енциклопедичного проекту потребує зусиль не тільки науковців інституту біографічних досліджень. У пригоді стануть і знання та досвід учених різних регіонів України. Так, докладністю, багатством фактичного матеріалу, красномовною специфікою відзначаються подачі П.Андрухова «600 імен в історії Великої Волині», В.Лолса «Біографічний словник Прикарпаття», П.Ротача «Доля «Літературної Полтавщини», Г.Самойленка «Ніжонська

філологічна школа (1820 - 1990)» та ін. Написані живою та образною мовою біографії місцевих суспільствознавців суттєво доповнюють УБС.

Зарубіжну біографістику висвітлюють статті М.Варварцева про українців у біографічному словнику італійця Де Губертатіса та М.Держалюка «З історії розвитку біографічних досліджень в Угорщині». Принципи побудови Польського біографічного словника (ПБС) дослідила Н.Романова.

Привертає увагу докладна та змістова рецензія С.Корибута (Я.Дашкевича) на восьмий та дев'ятий томи ПБС. Підкреслюється оригінальний підхід польських колег до подачі матеріалів, що збагачує постаті живими рисами характеру, насиченість словника фактами - перевіреними й переконливими суттєвими додатками відомостей про іконографію, бібліографію та рукописні джерела.

У рецензованій збірці не обійшлося

без прогалин і недоліків, що суттєво не впливають на доволі приємне враження від неї. Так, упорядники не дають чіткої відповіді на питання про матеріальне підґрунтя проекту, якоюсь мірою фрагментарні й відомості про колективи спеціалістів, причетні до видання. У біографіях неетнічних українців можна було більше уваги приділити генеалогії та просопографії, що, безперечно, так чи інакше поєднало б іноземців з Україною і зняло б чимало дражливих питань, бо посвоячені та споріднені, вони відчували б свій зв'язок з українською землею. Це особливо стосується таких монументальних постатей, як М.Глинка, Ф.Достоевський, П.Чайковський та чимало інших.

На завершення побажаємо упорядникам продовжити цю змістовну серію, яка прислуговується всім шанувальникам української біографістики, зрештою, працюватиме на вітчизняну культуру й духовність.

Посмертну збірку Д.Луценка «Усе любов'ю зміряне до дна» видано завдяки клопотанню вдови поета Тамари Луценко, українсько-британській компанії «Дункан - Київ» та її керівникові Пітеру Уоррену. Це - подарунок шанувальникам таланту поета-пісняря в переддень його 75-річчя з дня народження.

Митець передчасно пішов з життя і залишив на згадку про себе чарівні українські пісні «Мамина вишня», «Хата моя, біла хата», «Кисав мій» - усього близько трьохсот (вступне слово редактора М.Томенка).

Збірка відкривається поезією «Народе мій», в якій митець відчуває себе «лиш галузочкою малою твого прадавнього коріння», а біль народу, його турботи - то біль самого поета. Особисто пережите - поранення на Курській дузі, госпіталь і жадана Перемога - усе злилося воедино в заповіті нащадкам - берегти честь і славу свого народу.

Тематично книга поділена на шість розділів, кожен з яких - то штрих власної біографії поета, поданої в хронологічній послідовності. Невипадково перший розділ - це «Фронтіві побратими». Поет-босць 1-го Українського фронту Д.Луценко в своєму високопатетичному зверненні до Вітчизни, зніщеної війною, зізнається, що життя його й України - «мов дві краплі води». Поетичну автобіографію складають вірші: «Моя біографія», «Білорусь», «На Валдаї» та ін. В уші читача пролягають фронтіві дороги Білорусі, Росії, Литви...

Вієна для Луценка почалася в Ташкенті.

© Кучинський Микола Вікторович, Київ, 1996

Микола Кучинський

Посмертна збірка Дмитра Луценка

Дмитро Луценко: Усе любов'ю зміряне до дна: Лірика. Поеми. Пісні. - К.: Український письменник, Вир, 1994. - 469 с.

де він служив в армії, а закінчилася за тисячі кілометрів у Східній Пруссії. Згадує поет і своїх фронтівих друзів В.Корідзе, М.Подольна, В.Дідовця, І.Лутака, яким присвятив окремі поезії.

Київ оспівано в творах «Місто моєї долі» та «Храм Растреллі». З поезій «Земле рідна», «Твій портрет, Україно», «Родовід», «Мати», «Отчий дім» вимальовується селянсько-козацький рід Луценків. Розділ насичений хвилюючими подробицями дитинства, а «Дума про хліб» підносить до високих реєстрів ціну хліба, яку поет дорівнює до ціни життя.

Поезії розділу «З пісеньних джерел» по праву стали народними піснями: «Дороги», «Києве мій», «Хата моя, біла хата», «Де сині гори», «Не шуми, калинонько» та ін.

Надзвичайно делікатного підходу й тонкого розуміння потребують твори

«Незакінчена соната» (поема) та «Яблунька», пройняті особистою трагедією поета - смертю «нерозквітлої яблуньки» доньки Лариси.

Сягнути Парнасу міг поет, своєї засвоїв усі надбання попередників. У розділі «Вершви духу» кілька поезій присвячено Тарасові Шевченку і продовжувачам його справи - Лесі Українці, А.Малишку, В.Сосюрі, П.Тичині, О.Довженку та ін.

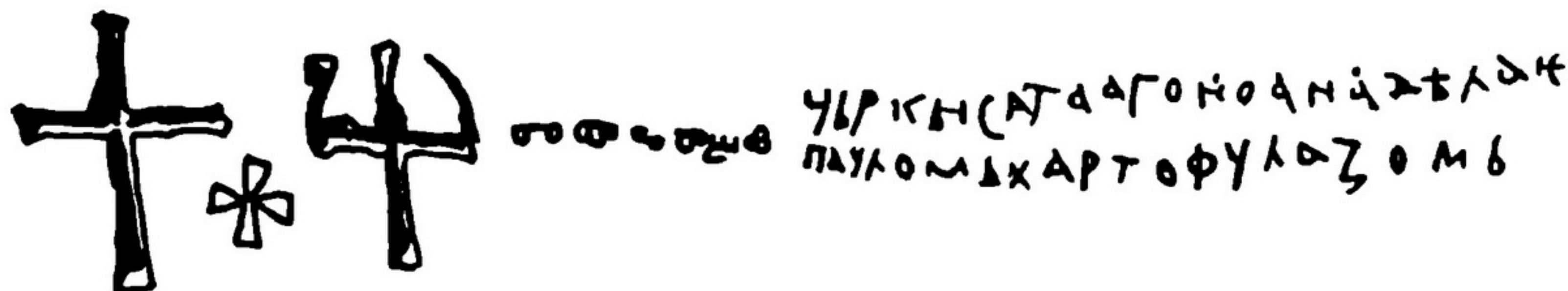
Підсумовуючи набуток в поезії та житті Д.Луценко у вірші «Совість» ніби перегукується з філософом і поетом Скворородою. Поряд із совістю поет ставить «земну любов» як «частинку добра ново-го серця».

У розділі «Перебираю в пам'яті роки» ожив і Шевченків край, і Донбас, і безводна річка Ятрань, і Таджикистан, і Самарканд, і Карпати... Є й спогади про війну та ліричній «Карпатській триптих». Оцінку сучасності подано у вірші «Воїстину важкий двадцятий вік».

Особливий талант Луценка - пісняря, лірика, романтика - розкривається у завершальному розділі «Усе любов'ю зміряне до дна».

У післямові до книги М.Шевченко підкреслює: «Поетом-піснярем стати йому продиктувала доля, поетом-ліриком вродила мати, а поетом-воїном покликана стати Вітчизна».

Ця збірка - розмаїта палітра таланту українського майстра слова - ввібрала в себе всі порухи серця Д.Луценка, його вкрай вразливу душу та широку, як український степ, пісенну натуру.

Найдавніші кирилично-глаголичні написи кінця IX - початку X ст., знайдені в м.Преславі (Болгарія)